

HANS-ERIK NORDIN

**10 sanaa
vapaaehtoisuudesta**

teologista pohdintaa

Johdanto

Ruotsin kirkon kaltaisessa kirkossa, jossa on paljon työntekijöitä ja jonka johtaminen muistuttaa hyvin pitkälti kunnallista hallintomuotoa, on aihetta pohtia teologisesti kirkon yksittäisen jäsenen roolia seurakunnassa, kirjoittaa Hans-Erik Nordin esipuheessa.

Uskomme sen pitävän paikkansa. Tarvitsemme kohtaamispaikkoja pohdiskelua ja hyviä keskusteluja varten.

Tämä vihko on tarkoitettu avuksi pohdittaessa teologisesti aatteellisuutta ja vapaaehtoisuutta. Jokaisen sanan yhteydessä on kysymyksiä ja ne on tarkoitettu ideoiksi keskusteluihin ja syventymiseen. Pysähtykää tärkeiltä tuntuvien kysymysten kohdalla, tehkää tekstin pohjalta omia kysymyksiä ja kertokaa ajatuksistanne toisillenne. Vihkossa on kymmenen sanaa ja te itse voitte päättää, montako kertaa tapaatte. Uskomme kuitenkin, että on viisasta olla pitämättä kiirettä. Ajatukset vievät aikaa.

Vihjeitä keskustelujen aloittamiseen

Aloittakaa jokaisella tapaamiskerralla niin, että jokainen ryhmän jäsen kertoo toisille, mitä hän muistaa edellisestä kerrasta. Tällä tavoin edellinen kerta palautuu mieleen, ja muistiin tulevia ajatuksia voidaan käyttää tällä kerralla. Ensimmäisellä kerralla teidän on myös hyvä esittäytyä kunnolla toisillenne ja sopia tapaamisten ”pelisäännöistä”. On viisasta sopia, mitä tapoja tapaamisissa sovelletaan. Aikarajat, vaitiololupaus jne.

Vihjeitä tapaamisten päättämiseen ja tiivistämiseen

Päättäkää jokainen tapaaminen niin, että kukin osanottaja miettii – ja kirjoittaa mielellään muistiin – kolmea seikkaa, jotka haluatte muistaa tapaamisesta. Yksi vihje voi olla, että juuri näitä tapaamisia varten on erityinen vihko. Kun olette käyneet läpi kaikki sanat, on mielenkiintoista palauttaa mieleen eri tapaamiset ja pohtia, mitä ne ovat merkinneet.

*Rebecka Tengnér, hiippakuntapedagogi, Strängnäsins hiippakunta
Fredrik Hedlund, koordinoija, Ideellt forum i Svenska kyrkan*

KIRJOITTAJA

Hans-Erik Nordin, Strängnäsins hiippakunnan piispa

KESKUSTELTAVIKSI TARKOITETUT KYSYMYKSET

Rebecka Tengnér ja Fredrik Hedlund

VIHKOSTA

Tämä vihko kuuluu kirjoitussarjaan, jota Ruotsin kirkossa toimiva Ideellt forum on julkaissut syksystä 2009 lähtien. Tavoitteena on, että sarja auttaa syventämään keskusteluja aatteellisen työn merkityksestä Ruotsin kirkossa.

Syksyllä 2009 julkaistaan kaksi vihkoa. Piispa Hans-Erik Nordin – *10 sanaa vapaaehtoisuudesta* ja Mats Hermansson – *Ovärderligt, om uppmuntrans kraft och frivillighet i Svenska kyrkan*.

Aikaisemmin Ideellt forum ja sen päämiehet ovat julkaisseet mm. kirjan *Delaktig* ja opintovihkon *Tänk om*.

MIKÄ IDEELLT FORUM ON

Ruotsin kirkossa toimiva Ideellt forum on yhteistyön kohtaamisen paikka. Tämän yhteistyön kokonaisvaltaisena tavoitteena on vahvistaa osallistumista Ruotsin kirkon paikallisseurakuntien elämään. Uskomme, että jos kirkolle on ominaista monien osallisuus ja osallistuminen, sillä kirkolla on tulevaisuudennäkymiä.

Lisätietoja saa osoitteesta www.ideellforum.se

TILAUKSET

Kirjoitussarjaan kuuluvia vihkoja voi tilata opintoliitto Sensuksesta, osoite service@sensus.se tai www.sensus.se

1. painos, 2009

10 SANAA VAPAAEHTOISUUDESTA

Käännös: *Paula Ehrnebo*

Tekstin tarkistus: *Eeva-Liisa Kettunen*

Maaliskuu 2011

Esipuhe

”Mitä minä voin tehdä”, kysyy se, joka on alkanut kiinnostua kirkon toiminnasta. ”Voivatko minun kokemukseni olla hyödyksi seurakunnan työssä”, ajattelee se, joka on alkanut maistaa uskon salaisuutta. ”Onko jotakin tekemistä”, kysyy 15-vuotias konfirmaation jälkeen. Nämä kolme esimerkkiä nostavat esiin ihmisiä, jotka eivät halua tulla uskonnollisiksi kuluttajiksi, vaan seurakunnan elämään osallistuviksi – myös teoissa.

Seurakunnan toiminnan kuvaamisessa voi käyttää lähtökohtana kolmea verbiä: hallita, johtaa ja osallistua työhön. Tarvitaan johtokunta – kirkkoneuvosto. Tarvitaan johtaja ja päällikkö – kirkkoherra. Ja tarvitaan työntekijöitä – ja vapaaehtoisia. Johtokuntaan kuulumista on käsitelty monissa kirjoissa ja esitelmissä. Myös kirkkoherran tehtävää ja roolia on pohdittu useissa kirjoituksissa. Seurakunnan palkattuna työntekijänä olemista käsitellään eri koulutuksissa ja jatkokoulutuksissa. Mutta sen sijaan on käsitelty erittäin vähän sitä, mitä vapaaehtoisena työntekijänä toimiminen merkitsee teologisessa mielessä.

Haluan seuraavassa antaa teologisen pohjan ja motivaation Ruotsin kirkon seurakuntien vapaaehtoistyölle. Uskon, että tällaisen osallistumisen teologista pohjaa on olennaista työstää, koska muuten on vaara, että osallistumisesta tulee vain aktivismia tai se voidaan käsittää sellaiseksi, mitä voi olla tai ei. Ruotsin kirkon kaltaisessa kirkossa, jossa on paljon palkattuja työntekijöitä ja jonka johtaminen muistuttaa hyvin pitkälti kunnallista hallintomuotoa, on aihetta pohtia teologisesti kirkon yksittäisen jäsenen roolia seurakunnassa.

Haluan tehdä tämän kymmenellä sanalla vapaaehtoisuudesta. Juutalaisessa ja kristillisessä etiikassa puhumme kymmenestä käskystä. Raamatussa mainitaan oikeastaan ”kymmenen sanaa”. Se nimitys voi koskea myös kymmentä ajatusta vapaaehtoisuudesta, ne eivät ole käskyjä eivätkä etiikkaa, mutta ne haluavat houkuttaa esiin vapaaehtoisen osallistumisen. Siis – kymmenen sanaa vapaaehtoisuudesta.

Hans-Erik Nordin
Strängnäs syyskuussa 2009

”Mitä minä voin tehdä”, kysyy se, joka on alkanut kiinnostua kirkon toiminnasta. ”Voivatko minun kokemukseni olla hyödyksi seurakunnan työssä”, ajattelee se, joka on alkanut maistaa uskon salaisuutta. ”Onko jotakin tekemistä”, kysyy 15-vuotias konfirmaation jälkeen.”

”Ruotsin kirkon kaltaisessa kirkossa, jossa on paljon palkattuja työntekijöitä ja jonka johtaminen muistuttaa hyvin pitkälti kunnallista hallintomuotoa, on aihetta pohtia teologisesti kirkon yksittäisen jäsenen roolia seurakunnassa.”

SANA YKSI

Ottakaa oppia maanviljelijästä

MAANVILJELIJÖITÄ ALKAA OLLA ENTISTÄ VÄHEMMÄN KUTEN KIRKON YSTÄVIÄ. Mutta he ovat tärkeitä, koska heidän tehtävänsä on huolehtia kasvusta. Kylvä, sato ja kasvu ovat todella tyypillisiä mielikuvia ihmisen käsitemaailmassa.

KIRKON YHTEISYYDEN ILMAISEMISEEN käytetään Uudessa Testamentissa usein kolmea kuvaa: Jumalan kansa, Kristuksen ruumis ja Hengen temppele. Ne kaikki kertovat siitä, miten me olemme riippuvaisia toisistamme. Minä haluan kuitenkin käyttää toista metaforaa, jota käytetään harvoin. Jeesus vertaa Jumalan valtakuntaa peltoon (*Mark. 4: 26–29*). Kirkko ei ole identtinen Jumalan valtakunnan kanssa, mutta seurakunnan elämän tulee antaa paikka Jumalan valtakunnalle, kuvastaa Jumalan valtakuntaa, olla Jumalan pelto.

JUMALAN VALTAKUNTA TULEE TOTISESTI ILMAN MEITÄKIN, sanoo Luther. Mutta me rukoilemme, että se tulisi meidän luoksemme. Ja meidän on otettava vastuamme, kylvettävä. Ja sitten vähitellen korjattava, mikäli saamme kokea sen päivän. Minkä merkityksen johtaja voi saada mielikuvasta Jumalan valtakunta peltona? Maanviljelijä ei voi kontrolloida itämistä, kasvua ja satoa kokonaan. Jotkut johtajat ja johtokunnat haluavat täydellisen kontrollin. Kuva Jumalan valtakunnasta peltona merkitsee kohtuuden nimessä, että tarvitaan luottavaisuutta ja halua antaa luottamusta.

1.

LUKEKAA JOHDANTOTEKSTI, SANA YKSI JA RAAMATUN TEKSTIT YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

Mistä syystä sinä osallistut seurakunnan toimintaan? Mitä se merkitsee sinulle?

Kirjoittaja antaa neljä kuvaa kirkon yhteisyydestä, mitä kuvaa sinä haluat käyttää kuvaamaan seurakunnan elämää?

”Maanviljelijä ei voi kontrolloida satoa kokonaan”, miten se voidaan kääntää koskemaan vapaaehtoisuuden kehittämistä ja osallistumista seurakunnan toimintaan?

Mikä sinun mielestäsi leimaa sitä seurakuntaa, jonka osa olet; kontrolli vai halu antaa luottamusta? Minkä sinä toivoisit leimaavan seurakuntaa?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Kirkko ei ole identtinen Jumalan valtakunnan kanssa, mutta seurakunnan elämän tulee antaa paikka Jumalan valtakunnalle, kuvastaa Jumalan valtakuntaa, olla Jumalan pelto.”

SANA KAKSI

Kasvihuoneen, pohjamoreenin ja viljavan pellon välillä on eroa

KAIKKEEN KASVUUN TARVITAAN SOPIVA YMPÄRISTÖ. Onko minun seurakuntani kasvuympäristö? Täälläkö kypsytetään, vastaanottamisen ja antamisen välisessä jännitteessä? Onko seurakuntani ympäristö, jossa opetus ja toiminta kuuluvat yhteen? Ympäristö, jossa saan esikuvia, elämänmyönteisiä malleja, joihin voin tukeutua ja joissa voin kasvaa.

JOISTAKIN YMPÄRISTÖISTÄ VOI TULLA YLIKUUMENNEITA KASVIHUONEITA. Ne ovat harvoin kirkkomme suurimmat ongelmat. Jotkin ympäristöt eivät suo minkäänlaista mahdollisuutta kasvuun, koska siellä ei ole multaa, vain ravinteetonta pohjamoreenia. Mutta Jumalan valtakunta ottaa paikan viljavassa pellossa. Siellä tapahtuu kasvua.

KIRKKO ON KUTSUTTU KASVUPAIKAKSI. Inhimillistä kasvua ei tapahdu vain kuuntelemisen kautta vaan myös tekemisen kautta. Siksi vapaaehtoinen osallistuminen on niin tärkeitä. Kirkkojärjestyksessämme lukee:

Kirkossa on tilaa kaikille, etsijälle, epäilijälle, uskossa varmalle, sille joka on kulkenut uskon tietä vähän tai päässyt sillä pitkälle. (Kuudennen jakson johdantoteksti.)

YKSI TAPA TYÖSTÄÄ ELÄMÄNKYSYMYKSIÄÄN on tietysti niistä keskusteleminen. Mutta verbaalinen viestintä ei ole kaikkein luonnollisinta kaikille. Ne jotka pohtivat suuria kysymyksiä ja haluavat kokeilla uskon tietä, tarvitsevat välistä konkreettisen käytännön tehtävän. Tie kirkon yhteyteen voi joskus kulkea teon kautta. Vapaaehtoiseksi tulemalla.

KAIKKI KASVU ALKAA ALHAALTAPÄIN. Se mikä kasvaa, kasvaa alhaaltapäin. Sitä ajatusta kannattaa kaikkien kirkon työntekijöiden ja luottamushenkilöiden pohtia. Tarvitaan maanmuokkaajia, kasvun mahdollistajia. Tarvitaan kylväjiä. Mutta kasvu tulee alhaalta. Mitä tämä merkitsee?

2.

LUKEKAA SANA KAKSI YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

Kirkko on kutsuttu kasvupaikaksi, kirjoitetaan edellä. Kertokaa toisillenne näkemyksistänne, miten te koette seurakunnan kasvupaikkana. Onko kasvupaikan kuva sellainen, joka sopii yhteen oman kuvasi kanssa vai onko sinulla jokin toinen kuva? Kertokaa toisillenne kuvistanne.

Onko seurakuntasi sinun mielestäsi hyvä kasvupaikka, jossa opetus ja toiminta kuuluvat yhteen? Jos näin on, luettele muutamia konkreettisia merkkejä siitä, ellei se ole hyvä kasvupaikka, miettikää yhdessä, mitä tilanteen muuttamiseksi voidaan tehdä. Mitä mielestäsi puuttuu? Mitä kaipaat?

Tie kirkon elämään ja yhteyteen kulkee usein toiminnan kautta, siten että on saanut hyvän ja konkreettisen tehtävän. Mitä tehtäviä teidän seurakunnassanne on vapaaehtoisille työntekijöille? Onko eri tehtävissä moninaisuutta vai onko tehtävät rajoitettu tiettyihin alueisiin?

Jos saisit toivoa itsellesi vapaaehtoistehtävää, mikä se olisi?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Kaikki kasvu alkaa alhaaltapäin. Se mikä kasvaa, kasvaa alhaaltapäin. Sitä ajatusta kannattaa kaikkien kirkon työntekijöiden ja luottamushenkilöiden pohtia.”

SANA KOLME

Jumalan valtakunta muuttaa perspektiivin

EI OLE SATTUMA, että Kirkkojärjestyksemme antaa lapsille erityisen aseman. Ensimmäisen luvun johdantotekstissä sanotaan: ”Kristillisessä uskossa lapset ovat erityisasemassa...” Jeesus sanoo, että Jumalan valtakunnan ottavat vastaan lasten kaltaiset (*Matt. 11: 25, Luuk. 10: 21*). Tämä on kirjoitettu aikana, jolloin lapsia ei pidetty täysissä järjen voimissaan.

JEEBUS OTTAA VASTAAN LAPSET. Hän nostaa esille myös köyhät ja muulla tavoin huono-osaiset. (*Luuk. 6:20*). Kaikki, jotka ovat lasten kaltaisia ja jotka elävät huonoissa oloissa, ovat erityisasemassa. Miksi? He osoittavat, miten Jumalan valtakunta otetaan vastaan. He ottavat vastaan ilman että heillä on vastasuorituksen mahdollisuutta. Heillä ei ole mitään mukanaan, ei käsissään mitään annettavaa. He eivät tee mitään muuta kuin ottavat vastaan.

JUMALAN VALTAKUNNASSA OVAT KESKELLÄ PIENET, lapset ja huono-osaiset. Siksi yksi elinvoimaisen ja kasvavan seurakunnan tunnusmerkeistä on se, että lapset ja huono-osaiset saavat keskeisen merkityksen. He osoittavat, miten Jumalan valtakunta otetaan vastaan.

”AUTUAITA OVAT KÖYHÄT, HEIDÄN ON JUMALAN VALTAKUNTA”, sanoo Jeesus Luukkaan evankeliumissa. Jeesus asettaa keskelle sen, jota elämä on kohdellut kovin. Kertomus Jeesuksesta ja lapsista käsittelee Jumalan valtakunnan vastaanottamista. Jumalan valtakuntaa eivät ota vastaan ne, jotka uskovat, että oppineisuus ja viisaus ovat ansioita. Jumalan valtakunnan ottavat vastaan ne, jotka ovat lasten kaltaisia. (*Luuk. 10: 12ss*). Tämä kertomus on juuri ennen kertomusta laupiaasta samarialaisesta, kertomusta, joka käsittelee mm. syrjään joutuneista välittämistä. Toisin sanoen Luukkaan kirjallisessa rakenteessa on läheisyyttä, joka selventää myös sisällöllistä yhteyttä, nimittäin yhteyttä sen välillä, miten valtakunta otetaan vastaan (kuin lapsi), ja sen, keistä voi tulla yllättäviä esikuvia Kristuksen seuraamisessa (hyljeksitty).

MISSÄ JUMALAN VALTAKUNTA PERUSTETAAN, missä Jeesus pääsee esille, siellä keskelle sijoitetaan köyhät, hyljeksityt, sairaat ja lapset. Siis ne, jotka ovat syrjässä, jotka elävät vaikeissa oloissa ja jotka monesti siksi ovat haavoittuvia ja hauraita. Tästä perspektiivistä – mitä tehtäviä seurakunnan keskellä on niille, joita useinkaan ei lasketa mukaan? On vaara, että luomme kirkollisia salonkeja. Etenkin jumalanpalveluksesta voi tulla salonki. Mutta Jeesus on niiden lähellä, joita elämä on kohdellut kovin. Millä tavalla he saavat olla subjektina seurakunnan elämässä? He ovat ennen kaikkea subjekti, eivät toisten huolenpidon kohde.

PERUSVIHKIMYS virkaan annetaan kasteessa. Se merkitsee, että kaikki kastetut lapset ovat vihittyjä virkaan. Mutta vielä enemmän. Lapset ovat opetuslapseuden esikuvia, he ovat valmiita pappeja. Ja lasten täytyy saada olla vapaaehtoisia. Heidät tulee kasvattaa kirkkoon subjekteina. Myös jumalanpalveluksessa. On kummallista, jos heitä ei lasketa mukaan. Jeesus näki heidät esikuvina. Jeesus sanoi: ”... joka ei ota vastaan Jumalan valtakuntaa niin kuin lapsi, se ei pääse sinne sisälle.” (*Mark. 10: 15*).

MITÄ TEHTÄVIÄ LAPSET VOIVAT SUORITTA? He voivat jumalanpalveluksessa osallistua alttarin kattamiseen, olla kynttilän- ja ristinkantajia (kun he ovat kyllin vanhoja kantamaan

palavaa kynttilää), seisoa ehtoollisenjakopaikoissa jne. Vain mielikuviutus asettaa rajoja. Lasten tulee saada seisoa pyhän lähellä. Myös aikuisten aktiivista osallistumista jumalanpalvelukseen on luonnollisesti kehitettävä. Mutta jos mukana on lapsia, lisääntyy mahdollisuus, että tottumattomat jumalanpalveluksessa kävijät tuntevat olonsa kotoisaksi. Epämukavuuden tunteen vaara vähenee, koska ei tarvitse osata kaikkea. Voimme jatkaa tällä tiellä ja kysyä, mitä sellainen perusnäkemys merkitsee, että lapsi ja huono-osaiset ovat seurakunnan opetuksen subjekteja. Mitä se merkitsee diakonialle ja lähetykselle?

SE EI MERKITSE, ETTÄ TERVEILLÄ, vahvoilla ja osaavilla ei olisi paikkaa Jumalan valtakunnassa tai kirkon yhteydessä. Mutta se merkitsee, että me kohtaamme köyhien tasolla – puutteen tasolla. Siellä kohtaamme Kristuksen, siellä kohtaamme itsemme, siellä kohtaamme toisemme. Mutta minä en usko seurakuntarakennukseen, jossa vain ne, joiden elämä on tai on ollut vaikeaa, ilmentävät Kristuksen ruumista ja ottavat vastuun seurakuntien johdosta. Silloin on vaara, että paljon jää epävakaa ja että yhteisyys uhkaa romahtaa. Kysymys on, keiden tulee saada olla seurakunnan keskuksessa.

3. LUKEKAA SANA KOLME YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ
”... kohtaamme puutteen tasolla”, kirjoitetaan edellä. ”Siellä kohtaamme Kristuksen, siellä kohtaamme itsemme, siellä kohtaamme toisemme.”
Millaisena sinä koet sen? Sopiiko se yhteen omien kokemustesi kanssa?

Köyhä ja rikas voi olla monella tavalla. Etsikää kymmenen eri tapaa olla rikas ja kymmenen tapaa olla köyhä.

”Missä Jumalan valtakunta perustetaan, missä Jeesus pääsee esille, siellä keskelle sijoitetaan köyhät, hyljeksityt, sairaat ja lapset”, kirjoitetaan edellä ja samassa kohdassa jatketaan ”Tästä perspektiivistä – mitä tehtäviä on seurakunnan keskellä niille, joita useinkaan ei lasketa mukaan?”
Millä tavalla he saavat olla tärkeitä – subjekteja – seurakunnan elämässä?

Lapsilla on erityisasema uskossamme, esikuvina, esimerkkeinä. Millainen tilanne on teillä? Millä tavoin lapset ovat näkyvillä, millä tavoin lapset ovat resursseja ja aktiivisia esimerkiksi jumalanpalveluksessa? Kertokaa toisillenne hyviä esimerkkejä!

Mitä merkitsee, kun Jeesus sanoo, että Jumalan valtakunnan ottavat vastaan ne, jotka ”ovat niin kuin lapset”?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Missä Jumalan valtakunta perustetaan, missä Jeesus pääsee esille, siellä keskelle sijoitetaan köyhät, hyljeksityt, sairaat ja lapset. Siis ne, jotka ovat syrjässä, jotka elävät vaikeissa oloissa ja jotka monesti siksi ovat haavoittuvia ja hauraita. Tästä perspektiivistä – mitä tehtäviä on seurakunnan keskellä niille, joita useinkaan ei lasketa mukaan?”

”Perusvihkimys virkaan annetaan kasteessa. Se merkitsee, että kaikki kastetut lapset ovat vihittyjä virkaan. Mutta vielä enemmän. Lapset ovat opetuslapseuden esikuvia, he ovat valmiita pappeja.”

”Kysymys on, keiden tulee saada olla seurakunnan keskuksessa.”

SANA NELJÄ

Ottakaa perintö ennen kuin se on hävitetty

MITEN TULLAAN PAPIKSI Uuden Testamentin mukaan? Se tapahtuu kasteen kautta. Pietarin (1. Piet. 2: 9) mukaan kaikki kristityt ovat pappeja, *Jumalan kansaa*, jonka tulee julistaa hänen suurtekojaan. Heidät voidaan kuvata myös eläviksi kiviksi hengellisessä talon rakentamisessa käyttääkseni Pietarin ensimmäisen kirjeen kahta kuvaa seurakunnasta, Jumalan kansa ja Hengen temppeli.

PUHUMME YLEISESTÄ PAPPEUDESTA, jossa perustava pappisvihkimys tapahtuu kasteessa. Se merkitsee, että pohjimmiltaan kukaan ei ole toista merkittävämpi mutta että meillä on eri tehtäviä yhteisessä temppelin rakentamisessa. Tämä ilmaistaan hyvin puhuvasti yhdessä maailman ekumeniikan keskeisistä teksteistä, nimittäin Kaste, ehtoollinen ja virka -dokumentissa eli Lima-dokumentissa. Siellä sanotaan:

Pyhä Henki lahjoittaa kristittyjen yhteisölle erilaisia ja toisiaan täydentäviä lahjoja. Nämä on tarkoitettu kaikkien yhteiseksi hyväksi ja ne ilmenevät palveluna seurakunnan keskellä ja maailman hyväksi. Kysymyksessä voi tällöin olla lahja julistaa evankeliumia sanoin ja teoin, tai parantamisen lahja, rukouksen lahja, taikka opettamisen ja oppimisen lahja. Kyseessä voi myös olla lahja palvella tai johtaa, tai noudattaa kuuliaisuutta. Tai kysymyksessä voi olla lahja tulla Hengen virvoittamaksi ja nähdä näkyjä. Kaikki jäsenet ovat kutsutut yhteisönsä avulla löytämään omat armolahjansa ja käyttämään niitä kirkon rakentumiseksi ja sen maailman palvelemiseksi, johon kirkko on lähetetty. (Kaste, ehtoollinen ja virka -dokumentti)

RUOTSIN KIRKON TÄYTYY SUHTAUTUA VAKAVASTI luterilaiseen ja alkukirkolliseen perintöön yleisestä pappeudesta. Kirkon historiassa kehittyi eriytymistä yhtäältä pappien ja luostarien väen välillä ja toisaalta maallikkojen välillä. Uskonpuhdistus nosti esille yleisen pappeuden. 1800-luvun herätys uhmasi pappeja, ja Ruotsissa tämä herätys levisi suuressa määrin kirkon ulkopuolelle. Jäljelle jäi pappiskirkko ja luottamushenkilökirkko, joka on silloin tällöin yrittänyt muuttua kansanliikkeeksi, mutta josta ei koskaan oikein ole tullut sitä. Tulevaisuus odottaa kansanomaista kirkkoa.

ERI TEHTÄVÄMME merkitsevät kuitenkin, että teemme eron yleisen pappeuden ja erityisen vihkimysviran (piispa, pappi, diakoni) välillä. Kaste, ehtoollinen ja virka -dokumentti ilmaisee tämän ihanalla tavalla, kun siinä puhutaan keskinäisestä riippuvuudesta ja Jumalan koko kansan sitoutuneisuudesta:

Kaikki uskovan seurakunnan jäsenet, olkootpa he sitten virkaan vihityt tai maallikoita, ovat riippuvaisia toisistaan.

KUVA KIRKOSTA JUMALAN KANSANA sanoo myös jotakin siitä, miten tärkeää on, että kirkko kuvastaa monien kokemuksia. Kansan kulttuurilla ja ajattelulla on merkitystä sille, miten usko muotoutuu ja miten se ilmenee. Sidos hyvään kansanomaisuuteen on tärkeä tehtävä. Evankeliumin yhdistäminen kansankulttuuriin ja ajatteluun, oleminen lähellä ihmisten elämää, ei ole sama kuin se, että vain annetaan kansalle mitä kansa haluaa. Jälkimmäisessä tapauksessa on kyse siitä, että ei oteta huomioon syvempiä eksistentiaalisia kysymyksiä, sitä mikä kuvastaa inhimillisiä ehtoja paikkakunnalla, mikä sopii

kirkkokuoneeseen jne. Hyvä kansanomaisuus ottaa juuri sellaiset kysymykset vakavasti ja soveltaa vaikeata taitoa erottaa, mikä on aitoa kansanomaista kulttuuria. Jotta se tapahtuisi, tarvitaan valtuutettu Jumalan kansa, joka kuvastaa ihmisten elämäntilanteiden, mielikuvien ja kulttuurin moninaisuutta. Yleinen pappeus, tai yleinen virka, jos niin halutaan, täytyy voimallisesti valloittaa uudelleen.

4. LUKEKAA SANA NELJÄ JA RAAMATUN TEKSTIT YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

Tulevaisuus odottaa kansanomaista kirkkoa. Keskustelkaa, mitä eroa on siinä, että kirkko on kansasta tai kirkko on kansaa varten. Jos saisit toivoa, kumman näistä kirkoista sinä haluaisit sen olevan?

”Kuva kirkosta Jumalan kansana sanoo myös jotakin siitä, miten tärkeää on, että kirkko kuvastaa monien kokemuksia”, sanotaan edellä.

Tehkää moninaisuuskuva seurakunnasta sellaisena kuin te tunnette sen. Mitä eri kokemuksia, pätevyyskysymyksiä, kulttuureja, ilmaisutapoja seurakunnassa on? Millä tavoin tätä moninaisuutta käytetään kuvastamaan ja ilmentämään seurakuntaa? Mikä voisi tulla paremmaksi? Millä tavoin?

Miten te voisitte menetellä ”yleisen pappeuden”, yleisen viran palauttamiseksi?

Kaste, ehtoollinen ja virka -dokumentista luemme: ”Pyhä Henki lahjoittaa kristittyjen yhteisölle erilaisia ja toisiaan täydentäviä lahjoja. Nämä on tarkoitettu kaikkien yhteiseksi hyväksi ja ne ilmenevät palveluna seurakunnan keskellä ja maailman hyväksi.”

Mitä eri lahjoja on teidän keskusteluryhmässänne?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Puhumme yleisestä pappeudesta, jossa perustava pappisvihkimys tapahtuu kasteessa. Se merkitsee, että pohjimmiltaan kukaan ei ole toista merkittävämpi mutta että meillä on eri tehtäviä yhteisessä temppelin rakentamisessa.”

”Tulevaisuus odottaa kansanomaista kirkkoa.”

”Evankeliumin yhdistäminen kansankulttuuriin ja ajatteluun, oleminen lähellä ihmisten elämää, ei ole sama kuin se, että vain annetaan kansalle mitä kansa haluaa.”

”Yleinen pappeus, tai yleinen virka, jos niin halutaan, täytyy voimallisesti valloittaa uudelleen.”

SANA VIISI

Jotkut ovat saaneet erityisen viran

KIRKON YHTEYDESSÄ kutsutaan joitakuita erityiseen virkaan seurakunnassa. Siksi on diakoneja, pappeja ja piispoja, jotka ovat antaneet lupauksen ja saaneet suuren ja vastuullisen tehtävän Jumalan seurakunnassa. Varhaisesta kristillisestä ajasta lähtien on joitakuita erotettu erityiseen virkaan. Heidän tehtävänsä on palvella kokonaisuutta, valmistaa vapaaehtoisia työntekijöitä. Kaste, ehtoollinen ja virka -dokumentti ilmaisee tämän seuraavasti, kiinnittäen nyt erityistä huomiota vihkimysvirkaan:

”Kirkon virka, joka itsessään on armolahja, ei saa muodostua armolahjojen moninaisuuden esteeksi. Pääinvastoin sen tulisi auttaa seurakuntaa löytämään käyttöönsä Pyhän Hengen sille antamat lahjat ja varustamaan ruumiin jäsenet palvelemaan eri tavoin.”

KIRKKOMME SEURAKUNNISSA on paljon enemmän työntekijöitä kuin pelkästään vihityt. Tämän päivän Ruotsin kirkossa on palkattuja muusikoita, pedagogeja ja muita ammattiryhmiä, jotka eivät ole vihittyjä mutta joilla on ratkaiseva merkitys sille, miten seurakuntaelämä ilmenee. Uusia työntekijöitä palkattaessa tulee seurakunnan tehdä selväksi, miten näiden työntekijöiden seurakunnan mielestä tulee toimia vapaaehtoistyöntekijöiden tukemisessa, kannustamisessa ja varustamisessa. Työhönottohaastattelussa yksi kysymys voi olla, millaiseksi haastateltava ajattelee roolinsa suhteessa vapaaehtoisiin. Suostuuko hän tähän?

VAPAAEHTOISIA EI TULE PITÄÄ UHKANA. He ovat resurssi. He ovat seurakunnalle lahjoja, joita on käytettävä hyödyksi. Mutta tietenkin saattaa syntyä jännitteitä, kun voimakastahtoiset ja kyvykkäät vapaaehtoiset työntekijät haluavat olla hyödyksi. Varsinkin jos he ovat urakoitsijatyyppejä! Mutta heitä tarvitaan. Kirkkoherran tehtävä on sekä valmistaa tilaa ja pitää selvästi kiinni seurakunnan johdosta. Muutoin syntyy sekavuutta. Tämä merkitsee, että kirkkoherran ja palkattujen työntekijöiden tulee olla kuuntelevia ja löysätä riittävästi arvovallastaan. Pitää pystyä erottamaan, mikä saattaa olla Jumalan tie seurakunnalle, kun totutut ajattelumallit sekoittuvat. Kaiken ei aina tarvitse olla niin kuin aina on ollut.

5.

LUKEKAA SANA VIISI YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ
Millä tavalla vapaaehtoiset voivat olla resurssi seurakuntaelämässä? Jos saisit toivoa, minkä roolin haluaisit vapaaehtoisilla olevan seurakuntaelämässä?

Virkaan vihittyjen ja palkattujen työntekijöiden tehtävänä on palvella kokonaisuutta, varustaa vapaaehtoisia työntekijöitä, sanotaan edellä.

Kuinka paljon resursseja nykyisin käytetään vapaaehtoisten varustamiseen? Mitä tukirakennelmia seurakunnassa on vapaaehtoisuuden kehittämiseksi? Millä tavoin seurakunnan vapaaehtoisia voimia kannustetaan, tuetaan ja varustetaan? Mitä voitaisiin kehittää?

Palkatun työntekijän on tärkeätä tehdä itselleen kysymys: – Olenko minä palkattu vapaaehtoisten ehdoilla vai ovatko aatteelliset vapaaehtoiset mukana työntekijöiden ehdoilla?

Tehkää luettelo – kartoitus – paljonko teidän yhteyksissänne on vapaaehtoisia.

Millä tavoin aatteelliset voimat voisivat olla uhka seurakunnan kehitykselle?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Vapaaehtoisia ei tule pitää uhkana. He ovat resurssi. He ovat seurakunnalle lahjoja, joita on käytettävä hyödyksi.”

SANA KUUSI

Tehtävä on yhteinen

OLEMME VIIME VUOSIKYMMENINÄ puhuneet kirkon kaksinkertaisesta vastuulinjasta. Se on edelleen olemassa, edelleen erotetaan hallitseminen ja johtaminen. Mutta Kirkkojärjestyksessämme korostetaan selvästi yhteistä tehtävää. Koko kirkolla, vihkimysvirassa olevilla, luottamushenkilöillä, palkallisilla ja vapaaehtoisilla työntekijöillä on yhteinen tehtävä. On selvää, että papeilla ja erityisesti kirkkoherralla on vastuu julistamisesta, sielunhoidosta ja sakramenttien hoidosta. On selvää, että maallikkovastuun tulee edistää kirkon elämää sillä, että luottamushenkilöt päättävät taloudesta ja hallinnosta. Mutta tämä on liian neliskanttista. Kirkkoneuvostolla on hengellinen vastuu samoin kuin vihkimysvirassa olevilla. Tämän yhteisen vastuun kantamiseen tarvitaan yhteistyötä. Siksi korostamme ensi sijassa yhteistä vastuuta (ks. Kirkkojärjestys 2000). Ja yhteistyössä on annettava sijaa eri rooleille, ei valvottava toistensa reviiirejä. Jos vedämme samaan suuntaan, meistä tulee vahvoja.

PAPPISKIRKON AIKA ON OHI. Palkattujen työntekijöiden ja luottamushenkilöiden kirkko murenee rakenteiltaan, mutta se on edelleen käytännössä ajatuksen vankila. Kannamme edelleen henkistä painolastia kunnalliskirkon ajalta. Ja vie aikaa tajuta, että palkatut työntekijät ja luottamushenkilöt mutta myös seurakunnan vapaaehtoiset työntekijät kuuluvat yhteiseen tehtävään – joka on julistaa ja ilmentää evankeliumia Jeesuksesta Kristuksesta sanoin ja teoin.

SE MERKITSEE, ETTÄ KAIKILLA KASTETUILLA, jotka haluavat seurata Kristusta, on tehtävä tulkita raamattuaan ja selventää uskoansa. Voisi sanoa, että heillä on eräässä mielessä teologinen tehtävä ja teologinen vastuu. Se joka on antanut lupaukset noudattaa kirkon oppia, voi hyvin siitä, että pohdiskelevat ja itsenäisesti ajattelevat maallikot hyvässä hengessä haastavat hänet.

6.

LUKEKAA SANA KUUSI YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

Kirkkojärjestyksessä korostetaan yhteistä vastuuta, kaste on perusvihkimys virkaan ja merkitsee osallisuutta kirkon yhteiseen tehtävään. Samalla kun on eri rooleja. Mikä on ominaista hyvälle yhteistyölle?

Jos tulee kirkkoonne, katsoo kotisivuanne, lukee seurakuntaohjesääntöä tai seurakuntalehteä, mikä silloin on merkinä yhteisestä tehtävästä? Tuntevatko seurakuntalaiset, että heidän osallistumisensa on haluttua?

Kirkkojärjestyksen pohjalta voisi väittää, että seurakunnan jäsenet ovat sen suurin resurssi. Missä mielessä tämä pitää paikkansa? Miten väite sopii teidän seurakuntaanne?

Mitä kohtaamispaikkoja on teillä, joissa ”pohtivat maallikot” voivat haastaa ja kohdata elämänläheisissä keskusteluissa seurakunnan vihkimysviroissa olevia? Mitä uusia tarvittaisiin?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Se merkitsee, että kaikilla kastetuilla, jotka haluavat seurata Kristusta, on tehtävä tulkita raamattuaan ja selventää uskoansa.”

SANA SEITSEMÄN

Kutsumus kotona ja työssä

Mikä on sinun kutsumuksesi? Siinä hyödyllinen ja tärkeä kysymys. En puhu nyt kutsumuksesta uskoon, myönteisestä vastaamisesta kääntymyskehotukseen. En puhu myöskään erityisestä kutsumuksesta kirkossa, siitä, että pääsee osalliseksi vihkimysvirasta: piispan, papin ja diakonin virasta. Puhun elämän asettamisesta Jumalan palvelukseen. Puhun kaikkien kristittyjen kutsumuksesta arjessa. Mikä on sinun kutsumuksesi? On kyse siitä, että suhtaudutaan vakavasti Lutherin oppiin kutsumuksesta, joka merkitsee, että kristitylle jokainen kunniallinen työ on kutsumus, tai jos niin halutaan – virka.

Sodanjälkeisen kehityksen kautta, jonka aikana kirkollinen laitos on muotoutunut eri ikäryhmiksi, 0-vuotiaista ylöspäin, on vaara, että ajattelemme kirkollista toimintaa laitoksena, rakennuksena. Kirkon työntekijänä ja vapaaehtoisena oleminen merkitsee usein samaa kuin rakennuksessa tapahtuvasta toiminnasta vastaaminen. Se voi olla kutsumus. Mutta kutsumus ulottuu laajemmalle. Kun Luther puhuu kutsumuksesta, hän tarkoittaa vanhemman tehtävää, tavallista rehellistä työtä, tai että ylipäänsä suorittaa hyödyllisiä tehtäviä jokapäiväisessä elämässä kirkkorakennuksen ulkopuolella. Työ on hengellistä.

Sunnuntain jumalanpalveluksen viettäminen ja sitten arkipäivän elämässä opetuslapseuden ilmentäminen kotona ja työssä on täydellistä kristityn elämää. Ei ole hienompaa toimia vapaaehtoisena kirkollisten laitosten piirissä. On ehkä tärkeätä muistuttaa itselleen, ettei toisen tarvitse sulkea pois toista. Mutta peruskutsumus on kotona ja arjessa.

Välistä saatan miettiä, onko syy siihen, että kirkossa käy vähemmän miehiä kuin naisia, löydettävissä juuri tästä. Miesten tuntuu tarvitsevan ”tehdä” jotakin, kuten sukupuoliroolit juuri nyt ilmenevät sosiaalisesti. Jos ihmistä ei pyydetä tekemään jotakin konkreettista ja näkyvää, kirkko ei vaikuta houkuttelevalta. Tie jumaluskoon tuntuu välistä kulkevan konkreettisten toimien ja tekojen kautta. Joillekin tie uskoon kulkee juuri toiminnan kautta ja johtaa sitten keskusteluun, pohdintaan ja rukoukseen. Toisille tie uskoon kulkee päinvastaisessa järjestyksessä – pohdinnasta ja rukouksesta uskoon ja toimintaan.

7.

LUKEKAA SANA SEITSEMÄN YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

Kertokaa toisillenne, ketkä ihmiset ovat tärkeitä teille arkipäivässänne. Mieti, kenelle sinä olet tärkeä.

Onko käsitteille ”kutsumus” ja ”virka” synonyymejä. Tehkää niistä luettelo.

Kun Luther puhuu kutsumuksesta, hän tekee sen laajassa merkityksessä, joka koskee varsinkin elämää kirkon toiminnan ja tilojen ulkopuolella. Miten sinä miellät käsitteen kutsumus?

Kirjoittaja kuvaa eri ihmisten erilaisia teitä uskoon. Kertokaa toisillenne, millaisia teidän tienne ovat olleet. Alkoiko kaikki konkreettisista toimista, jotka sitten vähitellen kasvoivat uskoksi, vai alkoiko osallistuminen uskosta, joka sitten sai konkreettisia ilmenemismuotoja?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Mikä on sinun kutsumuksesi? Siinä hyödyllinen ja tärkeä kysymys.”

SANA KAHDEKSAN

Luopukaa ”auttamissyndroomasta”

NYKYISIN PUHUMME VAPAAEHTOISUUDESTA kolmantena voimana. Se ei ole uutta, vaan raamatullisen perusnäkemys vakavasti ottamista. Ymmärrämme, että se aika on ohi, jolloin voimme ottaa uusia työntekijöitä niin kuin 1970- ja 1980-luvuilla. Vapaaehtoisuus on pitkälti valtakysymys. Saanko olla mukana? Saavatko ammattitaitoni, jota käytän arkisin, ja lahjani tuoda jotakin seurakunnan elämään? Palkattujen työntekijöiden ja luottamushenkilöiden täytyy luopua osasta pelkoaan. Silloin ympyrät sekoittuvat. Päällikön ja väliportaana johtajien kontrolloima työ saattaa estää dynaamisen kehityksen. Ei ole kyse ”auttamisesta”. Kuka siinä tapauksessa tarvitsisi apua? On kyse osallisuudesta, myötävaikuttamisesta ja siitä, että saa antaa apunsa seurakunnan rakentamisessa. Välistä sanotaan, että meidät on varustettava lisätiedolla. Olen vakuuttunut syventymisen tarpeesta. Mutta muuttava tieto on ennen kaikkea sitä, mikä ilmenee teoissa.

HARKITSEMATTOMAN AMMATTIMAISSUUDEN VAARA on, että toisilla katsotaan olevan tarvittava kyky kun taas toiset voivat auttaa. Mutta johtajana oleminen merkitsee vapaaehtoisten varustamista. Tähän tarvitaan rohkeutta ja itsetuntoa. Tietoinen vapaaehtoisten kanssa työskentely merkitsee siirtymistä muuttunutta johtajuutta kohti. Johtajalla ei voi olla täydellistä kontrollia. Luottamus on tärkeätä. Kokonaisvaltaisesta selkeydestä tulee tärkeätä. On välttämätöntä muotoilla perusnäkemys ja tavoite. Pedagoginen haaste on vastata kysymykseen: Miten minä haluan johtaa? Tänä päivänä seurakunnissa vaaditaan tietoisuutta siitä, että monilla johdettavistani saattaa olla enemmän tietoa ja taitoa toimintaa lähellä olevista alueista kuin minulla itselläni.

JA SITTEEN ROHKEUS ja itsetunto. Muutosta pelätään aina. Mikään ei jää ennalleen, jos mukaan lasketaan kolmas voima. Kaikki käy hieman sekavammaksi, hieman dynaamisemmaksi, vähän vaikeammaksi ohjata, vähän elävämmäksi. Siksi johtamiseen tarvitaan rohkeutta ja itsetuntoa.

8.

LUKEKAA SANA KAHDEKSAN YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ
Kirkko on kutsuttu kasvupaikaksi, kirjoitetaan edellä. Kertokaa toisillenne, millaisena kasvupaikkana te koette seurakunnan. Onko kuva kasvupaikasta sama kuin sinun kuvasi vai onko sinulla eri kuva? Kertokaa kuvista toisillenne.

Onko seurakuntasi sinusta hyvä kasvupaikka, jossa opetus ja toiminta kuuluvat yhteen? Jos näin on, luettele muutamia konkreettisia merkkejä tästä. Jos se ei ole hyvä kasvupaikka, miettikää yhdessä, mitä tilanteen korjaamiseksi voidaan tehdä. Mitä mielestäsi puuttuu? Mitä kaipaat?

Tie kirkon elämään ja yhteyteen kulkee usein toiminnan kautta, siten että on saanut hyvän ja konkreettisen tehtävän. Mitä tehtäviä teidän seurakunnassanne on vapaaehtoisille työntekijöille? Onko eri tehtävissä moninaisuutta vai rajoittuvatko ne tietyille alueille?

Jos saisit toivoa vapaaehtoista tehtävää, mikä se olisi?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Johtajana oleminen merkitsee vapaaehtoisten varustamista. Tähän tarvitaan rohkeutta ja itsetuntoa.”

SANA YHDEKSÄN

Valta ja vastuu

NYKYISISSÄ RUOTSIN KIRKON SEURAKUNNISSA on globaalisesti nähtynä tavattoman suuria työyhteisöjä. Monet seurakunnat eri puolilla maailmaa, myös Euroopassa, ovat kiitollisia, jos niillä on pappi, ja äärettömän onnellisia, jos ne pystyvät palkkaamaan myös urkurin tai nuoriso-ohjaajan. Meillä on suuria työtiimejä, se on valtatekijä.

JOKA SEURAKUNNASSA LUOTTAMUSHENKILÖILLÄ on selkeä vastuu tehdä päätöksiä. Heidän tehtävistään on säädetty Kirkkojärjestyksessä. Mutta meidän täytyy pohtia demokratianäkemystämme. Demokratiassa on kyse enemmästä kuin edustuksellisesta demokratiasta. Kyse on siitä, että annetaan monille mahdollisuus vaikuttaa ja ottaa vastuu niin pitkälle kuin mahdollista.

JOS TAVALLISTA KRISTITTYÄ, joka viettää jumalanpalvelusta, ei lasketa mukaan, jos hänellä ei katsota olevan mitään annettavaa, silloin kärsimme demokratiavajeesta. Kirkossa demokratia on enemmän kuin edustuksellista demokratiaa, edustajien valitsemista päättäviin elimiin joka neljäs vuosi. Kirkko on Kristuksen ruumis. Kaikilla on tehtäviä suoritettavanaan, vaikkakaan ei muodollisesti päätöksentekotehtäviä.

TAVALLISELLA JUMALANPALVELUKSESSA KÄVIJÄLLÄ on jotakin annettavaa eikä hän tarvitse yhteisöä, joka ei aseta vaatimuksia eikä luo odotuksia. Vaatimukseton seurakunta on destruktiivinen ja on vaarassa kehittyä holhoojakulttuuriksi. Hoivakulttuuri on destruktiivista. Ihmiset voivat hyvin, kun he saavat olla aktiivisesti mukana. Jokainen ihminen on kutsuttu Jumalan työntekijäksi ja hänen täytyy saada ottaa vastuuta.

SALLIVA JA HYVÄKSYVÄ YMPÄRISTÖ on jotakin muuta kuin vaatimukseton. Kukaan ei halua elää perheessä olematta tarpeellinen. Ilman vaatimuksia kasvavista ihmisistä tulee joko sietämättömiä rajattomuudessaan tai passiivisia tahdottomia elämän katselijoita. Kun kohtaamme odotuksia, me kehitymme ja kasvamme. Näin on ikään katsomatta, mutta tämä on tietysti perustavan merkityksellistä nuoruudessa.

9.

LUKEKAA SANA YHDEKSÄN YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

Demokratiassa on kyse enemmästä kuin edustuksellisesta demokratiasta, kirjoitetaan edellä. ”Kyse on siitä, että annetaan monille mahdollisuus vaikuttaa ja ottaa vastuu niin pitkälle kuin mahdollista.”

Miten tämä toimii teillä? Mitä kohtaamispaikkoja on tavallisille seurakuntalaisille, joissa he voivat vaikuttaa ja käyttää vaikuttamismahdollisuuksiaan?

Jos olet vapaaehtoinen, millä tavalla sinä haluaisit saada vaikuttaa seurakunnassasi? Jos saisit tehdä yhden päätöksen, mistä siinä olisi kyse? Miten se näkyisi?

”Vaatumukseton seurakunta on destruktiivinen ja on vaarassa kehittyä holhoojakulttuuriksi. Hoivakulttuuri on destruktiivista”, kirjoitetaan edellä. Mikä on vastakohta ja miten se ilmenee? Mikä kulttuuri on leimaa-antava teidän seurakunnassanne, jumalanpalveluksessa, eri toiminnoissa ja pienissä ja suurissa kohtaamisissa?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Kirkko on Kristuksen ruumis. Kaikilla on tehtäviä suoritettavanaan, vaikkakaan ei muodollisesti päätöksentekotehtäviä.”

SANA KYMMENEN

Vapaaehtoisuus koskee itse asiassa vapautta

VAPAAEHTOISUUDESTA EI SAA KOSKAAN TULLA PAKKOA. On aina vaara, että kun vapaaehtoisuus otetaan vakavasti, anonyymit vaatimukset tulevat hiipien. Silloin on hyvä muistaa, mitä Martti Luther sanoo ihanassa pikku kirjasessaan *Kristityn vapaudesta*. Hän vahvistaa kaksi teesiä, jotka on pidettävä yhdessä:

- Kristitty ihminen on kaikessa vapaa herra eikä kenenkään alamainen
- Kristitty ihminen on kaikessa palvelunhaluinen palvelija ja jokaisen alamainen

EVANKELIUMI JEESUKSESTA KRISTUKSESTA suo ihmiselle anteeksi sen mikä on särkynyt ja antaa täydellisen vapauden Jumalan edessä. Voimaa ja vahvuutta ei tarvita hyviin tekoihin Jumalan edessä. Teot kuuluvat lähimmäisille. Siksi olemme aina sidoksissa lähimmäisemme. Kristitty on pantu palvelemaan, vapaaehtoisesti ja ilman pakkoa. Kun pakko hiipii mukaan, olemme tuskin hyviä lähimmäisiä. Mutta kristityn läheisyydessä on hieman helpompi hengittää ja elämästä tulee hieman helpompaa elää.

10.

LUKEKAA SANA KYMMENEN YHDESSÄ ÄÄNEEN.

- KESKUSTELKAA SEURAAVISTA KYSYMYKSISTÄ

On aina vaara, että vapaaehtoisuus muuttuu pakoksi, anonyymiksi vaatimukseksi. Miten voimme varmistaa, ettei näin käy, mikä tulee tärkeäksi, jos haluamme kehittää aatteellista työtoveruutta niin, että siitä tulee hyvää vapaaehtoisuutta?

Onko sinulla omia kokemuksia siitä, että olet hyvän vapaaehtoisuuden sijaan ”ollut nääntymäisilläsi pakon alla”? Mitä opit silloin, mistä voi olla hyötyä nyt? Onko sinulla erimerkkejä vastakohdasta, jolloin vapaaehtoisuus todella oli vapaaehtoista? Kertokaa toisillenne kokemuksistanne.

Kirjoittaja lainaa Lutherin kahta teesiä – *Kristityn vapaudesta*. Miten ilmaisisit nämä teesit omin sanoin? Miten nämä sanat vaikuttavat sinun päivittäiseen elämääsi ja osallistumiseesi seurakunnan toimintaan?

- PÄÄTTÄKÄÄ JA TIIVISTÄKÄÄ KESKUSTELU

”Kristitty on pantu palvelemaan, vapaaehtoisesti ja ilman pakkoa. Kun pakko hiipii mukaan, olemme tuskin hyviä lähimmäisiä.”

Hans-Erik Nordin kirjoittaa esipuheessaan:

”Tällaisen osallistumisen teologista pohjaa on olennaista työstää, koska muuten on vaara, että siitä tulee vain aktivismia tai se voidaan käsittää sellaiseksi, mitä voi olla tai ei. Ruotsin kirkon kaltaisessa kirkossa, jossa on paljon palkattuja työntekijöitä ja jonka johtaminen muistuttaa hyvin pitkälti kunnallista hallintomuotoa, on aihetta pohtia teologisesti kirkon yksittäisen jäsenen roolia seurakunnassa.”

Tämä vihkonen on tarkoitettu avuksi sellaiseen pohdintaan. Tekstissä tehdään kysymyksiä kirkon elämästä ja mikä kirkkona olemisessa on tärkeitä. Kirjoittaja ottaa esille, miten tiet kirkon yhteyteen voivat olla erilaisia, ja tekee kysymyksiä, ketkä saavat olla seurakunnan keskellä.

Tarvitsemme kohtaamispaikkoja pohdintaan ja hyviin keskusteluihin, tervetuloa keskusteluun.

TÄMÄ VIHKO KUULUU KIRJOITUSSARJAAN, JOTA RUOTSIN KIRKOSSA TOIMIVA IDEELLT FORUM ON JULKAISSUT SYKSYSTÄ 2009 LÄHTIEN. TAVOITTEENA ON, ETTÄ SARJA AUTTAA SYVENTÄMÄÄN KESKUSTELUJA AATTEELLISEN TYÖN MERKITYKSESTÄ RUOTSIN KIRKOSSA.